

SABADELL CIUTAT PER VIURE-HI

El tercer eix del Congrés Sabadell Ciutat s'ha centrat en el tema de Sabadell, una ciutat per viure-hi, i ha reflexionat sobre la vertebració interna de la ciutat des del punt de vista de la planificació i la gestió del territori. Les propostes d'aquest àmbit han de permetre a la ciutat de Sabadell avançar cap a un model de desenvolupament sostenible i afrontar, així, els reptes socioambientals del segle XXI. És a partir d'aquest concepte de sostenibilitat que s'ha reflexionat en l'àmbit de l'habitatge, la mobilitat i la qualitat de l'espai públic.

A la vegada, per a l'anàlisi d'aquestes qüestions, s'ha estructurat la reflexió al voltant de tres taules. La taula titulada Habitatge i Mobilitat ha treballat els problemes d'accés a l'habitatge per part de la població en general i dels joves en particular i, d'altra banda, sobre la mobilitat i l'accessibilitat, que són elements que incideixen de forma directa en la millora de la competitivitat i en la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes.

Una segona taula, anomenada Ciutat Sostenible, ha debatut les qüestions que han de permetre la compatibilitat del progrés econòmic amb el respecte per la natura i el medi ambient.

Per últim, la taula anomenada Qualitat de l'Espai Públic ha reflexionat sobre l'espai públic com a àrea d'ús comú per a tots els ciutadans i ciutadanes i, per tant, per de millorar i fer un bon manteniment de qualsevol racó de la ciutat.

Habitatge i mobilitat

La dificultat per poder accedir a un habitatge a preu assequible és una de les preocupacions que els veïns i veïnes de Sabadell han expressat en tots els debats duts dut a terme al llarg del Congrés Sabadell Ciutat. Davant d'aquest fet, i per tal de pal·liar les dificultats amb què es troben els joves i les persones amb menys recursos per adquirir un habitatge, s'han de potenciar les actuacions orientades en aquesta direcció.

L'habitatge protegit és una bona alternativa per superar les condicions del mercat immobiliari actual i per permetre, a molts ciutadans que d'altra manera no podrien fer-ho, accedir a un habitatge. La política d'habitatge s'inicia amb la planificació urbanística, que és la que permet, d'una banda, l'ordenació correcta dels usos del sòl i, de l'altra, la generació del sòl necessari per a la construcció de nous habitatges. Actualment la Llei d'Urbanisme de Catalunya preveu mecanismes que fan conciliable el desenvolupament de nous sòls residencials que es destinin, parcialment, a la construcció d'habitatges socials: són les anomenades reserves d'habitatge protegit.

Així doncs, es proposa incrementar la inversió en habitatge social, especialment de lloguer, per garantir aquest dret als col·lectius amb especials dificultats. Els habitatges protegits que es generen, però, han de continuar vinculats al seu contingut social, sense que siguin plenament patrimonialitzats pels seus propietaris. Aquesta vinculació social només es pot aconseguir per dues vies: d'una banda, que continuïn essent propietat de l'administració i que, per tant, els seus usuaris hi accedeixin en règim de lloguer. D'altra banda, que siguin de propietat privada, però que se'n limiti la transmissió mitjançant uns preus màxims fixats per l'administració o un destinatari o destinatàries que objectivament els necessitin.

Per poder oferir una borsa d'habitatges suficient i a preus assequibles, l'Ajuntament de Sabadell ja disposa de diverses eines. Destaca, en primer lloc, el Pla d'Habitatge aprovat per l'Ajuntament de Sabadell, així com convenis amb la Generalitat de Catalunya, els quals han de permetre augmentar la inversió en habitatge social a tots els districtes de la ciutat. Una segona eina és el pla General d'Ordenació Municipal, el qual ja preveu, si bé s'haurien de desenvolupar, els sectors residencials destinats majoritàriament a habitatge protegit.

A banda d'aquestes eines ja disponibles per l'Ajuntament de Sabadell, els participants del Congrés Sabadell Ciutat consideren que s'hauria de posar en marxa l'Oficina Municipal d'Habitatge. Aquest servei hauria d'actuar com a òrgan de concertació de les polítiques d'habitatge a desenvolupar a la ciutat, i també tindria com a objectiu impulsar la creació de sòl residencial, cosa que permetria definir noves promocions d'habitatges protegits; finalment, s'hauria d'encarregar del manteniment i la rehabilitació del parc d'habitatges existent.

El manteniment i la rehabilitació dels habitatges existents és important, ja que el parc d'habitatges de la ciutat inclou tots els que són buits i tenen necessitats de rehabilitació perquè per la seva situació no permet una ocupació sense una intervenció prèvia. Per dur a terme aquesta tasca es suggereix impulsar la creació d'una Bossa Local de Mediació, amb l'objectiu de permetre la incorporació al mercat dels habitatges buits existents després de rehabilitar-los si resulta necessari, a un preu assequible.

Si bé l'accés a l'habitatge ha estat un dels temes cabdals en els debats, aquesta taula proposa emprendre un pla de remodelació de barris amb actuacions específiques de rehabilitació d'edificis i adaptació d'habitatges com a mitjà per cohesionar la comunitat de Sabadell. Aquesta iniciativa ha de permetre, en primer lloc, evitar conflictes socials a la ciutat que de vegades poden aparèixer sovint com a conseqüència de situacions de marginalitat dels habitants de determinats barris de la ciutat. Però també ha de servir per millorar la qualitat de vida i la cohesió social als barris pel fet de facilitar l'accessibilitat

als edificis per a la instal·lació d'ascensors i mitjançant l'adaptació d'habitatges a determinats col·lectius com ara les persones amb discapacitats o la gent gran. En relació a aquests col·lectius es proposa, tal com s'ha fet al Complex de Sant Oleguer, crear més habitatges de lloguer tutelat.

D'altra banda, la mobilitat, l'accessibilitat i l'aparcament són tres elements que incideixen de forma directa en la millora de la competitivitat i en la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes. En aquest sentit, Sabadell no és tampoc una excepció en el conjunt del país i ha de donar resposta a la necessitat de més i millor mobilitat a la ciutat. Però, al mateix temps, cal establir una millor comunicació del municipi en el context metropolità i en la resta del territori.

Per això, cal avançar cap a un model de mobilitat integrador i segur, compatible amb el desenvolupament de l'activitat econòmica i social de la ciutat, que potenciï el transport públic i tingui en compte l'àrea d'influència supramunicipal de la nostra ciutat. Cal estudiar fórmules per millorar el trànsit en hores punta i eliminar les barreres arquitectòniques.

En aquest context, es proposa donar suport a les línies que marca el Pacte per a la Mobilitat com a òrgan de participació i debat sobre la mobilitat al municipi, per tal de fer de Sabadell una ciutat on sigui més fàcil circular amb criteris de sostenibilitat. També es recomana potenciar l'Observatori de la Mobilitat, creat amb l'objectiu d'obtenir els indicadors necessaris per diagnosticar les necessitats de la ciutat en aquest camp. Com també elaborar el Pla de Mobilitat de Sabadell.

També es suggereix la col·laboració amb altres administracions públiques per elaborar, d'una banda, el Pla de Mobilitat entre Sabadell i els municipis de l'entorn, i, d'altra banda, el Pla d'Infraestructures Ferroviàries i Viàries necessàries, tenint en consideració les dinàmiques de mobilitat i les necessitats derivades d'aquestes, prioritzant el transport públic col·lectiu.

El transport públic a la ciutat de Sabadell ha de "democratitzar" la mobilitat. És a dir, no pot ser exclouent per cap col·lectiu de persones. En relació a aquest

objectiu, s'han consensuat diverses propostes. En primer lloc, des d'una vessant territorial, s'ha de fomentar el transport públic amb la incorporació de nous autobusos per tal d'adequar el nivell d'ús i servei de cadascuna de les línies. També cal incrementar els itineraris i les freqüències de pas, avançar en la implantació del sistema d'informació a les parades per permetre saber el temps d'espera de l'autobús i millorar les connexions d'autobusos als barris en creixement. En segon lloc, s'han de potenciar el servei de transport d'autobusos nocturns i de connexió amb els polígons industrials, tant urbans com interurbans. I, en tercer lloc, cal avançar en l'establiment de sistemes de transport que comuniquin la ciutat tot superant un model lineal a favor d'un radial i facilitant l'arribada del transport públic a tota la ciutat de manera homogènia. D'altra banda, des del punt de vista dels col·lectius d'usuaris, es considera que cal continuar treballant per garantir l'accessibilitat de tots els col·lectius al transport públic, fins i tot el taxi, i facilitar l'ús i la informació.

Amb relació a les infraestructures ferroviàries, s'han identificat com a prioritàries el perllongament intramunicipal i intermunicipal amb el municipi de Castellar del Vallès i la creació de noves estacions dels Ferrocarrils de la Generalitat, així com la seva connexió amb la Renfe.

Per als diferents mitjans de transport privat també s'han identificat una sèrie d'actuacions per part dels participants en aquest Congrés Sabadell Ciutat. De manera genèrica, es considera oportú incrementar la seguretat viària mitjançant campanyes de formació a les escoles i sensibilització externa, i no transigir amb els comportaments incívics dels conductors.

Concretament, amb relació al transport privat, es suggereix fomentar i introduir en els hàbits dels ciutadans accions per aconseguir un ús més racional del cotxe, així com fomentar l'ús de les bicicletes i els transport públic, i progressivament incrementar el nombre de carrers, on sigui possible, en què els vianants i els ciclistes tenen prioritat sobre els cotxes. Es recomana avançar en la conversió en zona de vianants de certs carrers, així com en la reserva per al transport públic de determinades vies fonamentals.

Finalment, es proposa la necessitat de crear places d'aparcament, per a residents i de rotació, a les àrees amb més densitat de població de la ciutat, i elaborar un pla d'aparcament que amplii les places existents, com també crear places en punts propers a àrees comercials, al costat de les estacions intermodals.

Per últim, s'ha d'equilibrar els diferents barris de Sabadell pel que fa a l'accessibilitat i la mobilitat, per tal de reduir la diferència entre les diferents àrees de la ciutat i completar, així, la xarxa territorial i urbana en l'estructura viària de la ciutat i les seves connexions.

Ciutat sostenible

La conservació dels recursos naturals i el medi ambient per a les generacions futures és un concepte bàsic que ha de permetre fer compatible el progrés industrial i econòmic amb el respecte al medi i la natura. En aquest sentit, la transformació de la ciutat s'ha de conjugar amb els elements necessaris que permetin fer-la cada vegada més sostenible en relació amb el territori i amb els recursos naturals necessaris per al seu propi funcionament.

La sostenibilitat comença per un ús racional dels recursos disponibles i continua per la reutilització d'aquests recursos. Per tant, la sostenibilitat depèn de la consciència col·lectiva i l'acció individual, així com de la correcta utilització dels recursos. En aquest sentit, s'han plantejat cinc línies de treball que desenvolupen les accions incloses en el marc de l'Agenda 21 i en la resta de processos participatius, que apunten en aquesta direcció. Aquestes cinc línies de treball són: la qualitat dels espais urbans i dels espais lliures; els recursos naturals i el consum responsable; l'educació, la participació, la informació i la coresponsabilitat ambiental; la convivència entre el creixement econòmic i el desenvolupament sostenible, i per últim la solidaritat i la coresponsabilització en matèria de medi ambient.

Per al desenvolupament d'aquestes línies de treball i per a l'assoliment dels objectius de ciutat sostenible els participants en aquesta taula de treball han destacat la necessitat d'impulsar projectes territorials emblemàtics de l'espai periurbà que incloguin aspectes ambientals, culturals, econòmics i socials viables. Des de la vessant més educativa, es suggereix potenciar el paper de l'Hostatgeria de la Salut com a centre de referència de la ciutat en la interpretació del territori i d'educació ambiental i posar en valor el conjunt arqueològic del seu entorn.

Les propostes realitzades es poden classificar en dos tipus ben diferenciats: de manteniment i rehabilitació, i de nova creació. No obstant això, en ambdós casos es constata la necessitat de cohesió, de xarxa entre els diferents recursos de què disposa actualment i, en un futur, la ciutat.

Entre les propostes relacionades amb els recursos disponibles que cal redefinir, rehabilitar o mantenir, destaquen, en primer lloc, impulsar el Parc Agrari de Sabadell, per tal de conservar espais al municipi on es fomenti l'activitat agrària, tant per la seva vessant productiva de qualitat, com per l'impuls de la investigació, la docència i l'educació ambiental en aquest sector. En segon lloc, continuant el procés de recuperació i millora paisatgística, facilitar als ciutadans l'ús del Parc Fluvial del Ripoll, tot dotant-lo d'usos lúdics, i difondre les seves potencialitats mitjançant senyalització i publicació de materials de difusió. Continuant el procés de recuperació i millora ecològica i paisatgística. Amb relació al riu Ripoll, es suggereix també recuperar el patrimoni protoindustrial. Rehabilitar antics molins i dotar-los de projectes culturals, educatius, ambientals i de serveis compatibles amb l'entorn. I, per últim, dins d'aquesta línia d'actuacions, es proposa continuar conservant i defensant les zones boscoses i les zones de valor ecològic del municipi, per tal de prevenir els incendis forestals i conservar la biodiversitat.

Entre els nous projectes destaquen la creació de grans àrees verdes dintre de la ciutat. I, amb relació a les zones periurbanes, es proposa reforçar la xarxa bàsica de camins, de punts d'aigua i de franges de protecció per a la prevenció d'incendis. Garantir la continuïtat de les zones agroforestals, posar-les en valor

i assegurar-ne la continuïtat amb el teixit verd urbà (connectors ecològics). A més, es suggereix la necessitat de reforçar aquestes iniciatives amb actuacions informatives i de senyalització d'itineraris, així com dissenyar els futurs parcs periurbans i fer aflorar els seus valors naturals, paisatgístics i històrics.

A més, es considera que també cal consolidar la xarxa bàsica de camins, la connectivitat entre els espais de l'espai periurbà, la connexió d'aquests espais amb els grans parcs de la ciutat i la posada en relleu dels elements d'interès natural o cultural d'aquests espais.

D'altra banda, cal promoure i fomentar l'estalvi i la utilització eficient dels recursos naturals; reduir els nivells globals de contaminació acústica i lumínica de la ciutat, i continuar treballant per aconseguir una millora en la qualitat de l'aigua potable.

En general, es proposa reciclar i fer un consum responsable dels recursos, incidint especialment en la generació de residus industrials. De manera més específica, es suggereixen una sèrie d'actuacions envers el consum i reciclatge de l'aigua. Amb relació al consum, caldria promoure campanyes de cara als ciutadans sobre l'ús eficient i responsable de l'aigua. I sobre la reutilització de l'aigua, es proposa ampliar la xarxa d'aigua regenerada per al rec de parcs, jardins i neteja de la via pública, així com informar als ciutadans del seu ús.

Continuant amb aquesta línia informativa, educativa i de consciència social, es considera necessari continuar desenvolupant les accions incloses a l'Agenda 21, ampliar l'educació ambiental a través d'actuacions adreçades a les escoles, així com mantenir la Taula del Protocol del Rodal, la de Mobilitat i la d'Energia, i iniciar noves taules participatives d'acord amb els temes que siguin necessaris la coresponsabilització de diferents agents.

Resumint les propostes anteriors, s'ha acordat que cal promoure el desenvolupament sostenible de l'activitat econòmica tot reduint la contaminació ambiental i millorant l'eficiència en el consum de recursos naturals –aigua, energia, materials i sòl– dels diferents sectors productius. Es planteja com una possible estratègia afavorir i donar suport al desenvolupament i la instal·lació a

la ciutat de noves professions lligades a les fonts de producció d'energia ecològicament respectuosa amb la protecció al medi ambient.

Finalment, i seguint amb el lema "Pensa en global, actua en local", es suggereix promoure la vinculació de Sabadell amb altres municipis per concertar accions conjuntes en aquests àmbits.

Qualitat de l'espai públic

L'espai públic és el lloc on es dona visibilitat real a les relacions humanes, el lloc d'ús de la col·lectivitat, un espai amb múltiples funcions i d'interrelació per excel·lència.

A més, l'espai públic és la ciutat, l'escenari físic i social on es produeixen les màximes possibilitats d'informació per al ciutadà; és l'espai col·lectiu de tots i totes, on hi ha l'escenari de les diverses activitats que es duen a terme a la ciutat.

La ciutat és, a més, el lloc per circular, a peu o en transport, per passejar, per a la trobada, per a la manifestació, per al lleure i l'oci, per al joc, per a la convivència i, per tant, la qualitat d'aquest espai incideix directament en la vida dels seus habitants.

Així doncs, Sabadell ha de ser una ciutat amb una distribució de l'espai públic de qualitat, amb una urbanització de barris i del paisatge urbà de qualitat. A més, Sabadell ha de ser una ciutat amb un espai públic accessible i sostenible per a tothom.

A partir de les idees base, de les diverses aportacions, comentaris i debats que han coexistit en aquesta taula, i una vegada establertes les línies de treball a partir dels objectius de millora de la qualitat de l'espai públic, s'ha consensuat que cal un repartiment equitatiu de la qualitat de l'espai públic a Sabadell, de tal manera que cada barri i cada sector puguin gaudir de la mateixa qualitat de

l'espai públic. Per això cal continuar treballant en l'arranjament dels parcs, de les places i de tots els elements que les conformen, de manera que contribueixi a millorar la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes, en la mesura que cada un d'aquests espais formen part de la nostra vida quotidiana.

Amb relació a l'ús de l'espai públic, cal continuar treballant perquè cada barri gaudeixi de la mateixa diversitat i qualitat de l'espai públic que la resta de barris de la ciutat. Aquest espai públic ha de permetre que la diversitat de col·lectius que viuen i conviuen a Sabadell puguin expressar-se. Tothom ha de tenir el seu espai a la ciutat per evitar possibles conductes incíviques per una manca d'adequació de l'espai amb relació a l'ús que se'n fa. La qualitat de l'espai públic, a més de l'adequació entre la funció i l'ús que se'n fa, els participants de la taula han manifestat que s'ha d'incorporar vegetació en aquests espais i que han de ser concebuts com a espais urbans amb un fragment de naturalesa integrada. I s'ha suggerit continuar treballant per mantenir la xarxa d'espais naturals més enllà de la trama urbana.

Aquest element vegetal ha de ser present a tots els indrets de la ciutat si Sabadell vol tenir uns carrers de qualitat. Però l'increment de la qualitat de l'espai urbà no està associat a l'augment de l'arbrat o dels parterres. També està relacionada amb l'accessibilitat a aquests indrets. Per això es proposa establir i implementar mesures per millorar d'accessibilitat a l'espai públic, així com reduir les barreres arquitectòniques.

També caldria ordenar el trànsit de la ciutat i buscar mecanismes per reduir el transport privat. Per assolir aquesta fita es proposa afavorir el transport públic i millorar les connexions intermodals, com també potenciar els carrils per a bicicleta i la conversió en zona de vianants dels carrers amb una gran incidència de gent que va a peu.

No obstant això, assumint la necessitat d'ús del transport privat en alguns casos, es recomana redefinir i optimitzar les àrees d'aparcament de vehicles.

Per tant, el que es vol són uns carrers que facin compatible la circulació de vehicles privats, vianants, bicicletes i del transport públic en totes les diverses

modalitats. I una millora de tots els serveis que s'ofereixen a la ciutat on la jardineria i els elements urbans donin un valor afegit de benestar i confortabilitat.

A més, la ciutat de Sabadell hauria de continuar treballant en la rehabilitació de barris per tal consolidar un model de ciutat policèntrica i més cohesionada.

Es proposa la formació d'espais centrals de prioritat a cada barri, per a vianants i destinats a la interacció personal. També es recomana millorar els serveis d'infraestructures bàsiques com el clavegueram o l'electricitat, així com els serveis d'infraestructura per difondre l'ús de les tecnologies de informació i de la comunicació. Finalment, caldria fer actuacions amb el suport d'altres institucions públiques d'àmbit supramunicipal, per tal de procedir a la rehabilitació integral dels barris susceptibles de convertir-se en àrees amb problemes de marginalitat social.

El paisatge urbà de qualitat ha estat també un dels àmbits de reflexió. En aquest sentit, hi ha un ampli consens sobre el fet que cal vetllar per la millora de l'element arquitectònic de tota la ciutat, ja que la composició urbana i arquitectònica esdevé un factor clau per percebre la ciutat com un espai on interactuar, relacionar-se, i en definitiva, conviure.

Ja s'ha esmentat amb anterioritat la importància de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques als carrers de la ciutat. Sabadell ha de ser una ciutat accessible i, per tant, s'han d'eliminar les barreres arquitectòniques de la ciutat. La ciutat ha de ser accessible per tothom i, per tant, la planificació urbana ha de pensar en les persones i col·lectius que poden tenir dificultats a l'hora de moure'ns per la ciutat. Es recomana iniciar actuacions adreçades a millorar la mobilitat dels vianants.

Així doncs, Sabadell vol tenir un espai públic sostenible. La sostenibilitat significa vida per a les generacions futures. Per la qual cosa es proposa per a la ciutat de Sabadell un model de ciutat compacta enfront el model de ciutat difusa que comporta un major cost de recursos. Com a mesura complementària, es suggereix també la implantació de l'ús d'energies

alternatives renovables, així com un major control i racionalitat en el consum energètic, i tenir més consciència de reciclatge.

Finalment, es recomana millorar els índexs de qualitat ambiental tot reduint els residus i les emissions de CO₂, millorar el disseny de les xarxes viàries i prioritzar el transport no motoritzat i el transport públic.